

**LÆRING I
MOTBAKKE**

BARN I KRISE OG BARN SOM LEVER UNDER HARDE
VILKÅR

PALS-KONFERANSEN
17. SEPTEMBER 2010

**PALS: NÅR DET VERSTE HAR
HENDT**

- FREMME POSITIV ADFERD
- STØTTENDE LÆRINGSMILJØ
- SAMHANDLING I SKOLEN

RETT PÅ SAK

SKRANEVATNET SKOLE 4. MARS 2004
FAR SKYTER MOR I PARKERINGSHUSET
BARN PÅ 10 OG 12 GÅR PÅ SKOLEN

HYLKJE 22. JULI 2006 PASIENT DREPER MOR
UTØVER SEKSUELT OVERGREP MOT BARN
BARNA TILBAKE PÅ SKOLEN - 5. KLASSE

MARS 2004 PARKERINGSHUSET

- VINTERFERIEN SISTE FREDAG
- ENORM MEDIADEKNING
- SAMLET PÅ SKOLEN LØRDAG
- HVA SKAL VI SI?
- HJEMME HOS FAMILIEN SØNDAG
- GJENNOMGANG AV FORKLARING
- FORHOLDET TIL PRESSEN
- VIDERE OPPFØLGING - RETTSSAKENE
- FORANKRET HOS BARNEVERNET
- SKOLEN: MOTVIND OG KLABBEPØRE?

JULI 2006 HYLKJEDRAPET

- SKJER I SOMMERFERIEN
- VOLDSOMME MEDIAOPPSLAG
- FORSIDENE: GROVE SEKSUELLE OVERGREP
- TID TIL PLANLEGGING FOR SKOLESTART
- MOR SOM BLE DREPT VAR ENKE
- TO TI-ÅRINGER TILBAKE TIL SKOLEN
- LÆRERMØTER – FORELDREMØTER
- HVA SKAL VI SI TIL BARNNA?
- ANSVARGRUPPE TO FØRSTE ÅRENE
- FORANKRET HOS PPT OG BARNEVERNET
- SKOLEN: MOTVIND OG KLABBEPØRE?

SKOLENS ROLLE

- SKOLEN ER MEGET VIKTIG SOM NORMALISERENDE FAKTOR I DAGLIGLIVET NÅR TILVÆRELSEN HAR SPORET AV
- SAMTIDIG SKAL SKOLEN GJENNOMFØRE SITT PROGRAM SOM INNEBÆRER KRAV OG FORVENTNINGER TIL ADFERD OG PRESTASJONER

SPØRSMÅL FRA LÆRER

- ER VI IKKE ENIGE OM AT VI SKAL BEHANDLE DISSE BARNA AKKURAT SOM ALLE ANDRE BARN?

SVAR PÅ SPØRSMÅL

DU HAR HELT RETT, DE SKAL BEHANDLES SOM ALLE ANDRE BARN HVIS FAR SITTE I FENGSEL FORDI HAN HAR SKUTT DERES MOR

VÅRT SYN PÅ BARN

- Lydighetsbarnet – førkrigsbarnet
- Behovsbarnet – barnepsykologiens barn
- Forskerbarnet – respekt for barnas forstand
- Det formbare barnet

RESPEKT FOR BARNAS FORSTAND

- BARN A LEVER I MEDIA-ALDEREN
- HELE VERDEN ER HER
- TROR VI AT DE ER HELT UPÅVIRKET?
- TØR VI LA BARN SNAKKE OM ALT?
- HVA VISSTE VI FOR 30 ÅR SIDEN?
- NYE KRAV TIL Å INFORMERE BARN
- URO I SINNET – UROLIG I KLASSEN?

RETT TIL INFORMASJON?

- Artikkel 12 BARNEKONVENSJONEN
- Njål Høstmælingen i "BARNEKONVENSJONEN" – Universitetsforlaget, 2008
- Jfr. Barnevernloven § 6.3 og Barnelova § 31 Helsepersonelloven 10A

Sammenheng i livet - Antonovsky

- Når der verste har hendt – helsebeskyttende faktorer
- Det som hendte ble begripelig
- Verden ble forutsigbar igjen
- Hendelsene ble håndterbare
- Det var meningsfylt

Aaron Antonovsky: The Mystery of Health, 1990
Svensk utg. 1992: Hålsans Mysterium
Dansk utg. 2004: Helbredets mysterium

James Pennebaker – Opening-up

Helsefremmende kommunikasjon:

- Betro seg til noen – samtale – terapi
- Bekjennelser – skriftemål
- Ulike former for bønn
- Forskjellige skrivemetoder

Konklusjon:

De som legger lokk på traumer og mentale påkjenninger, har en langt dårligere helsesituasjon enn de som får satt ord på det verste.

HVA SIER HJERNEFORSKERNE OM DET Å SNAKKE?

- Følelseshjernen husker alt det verste
- Språkhjernen husker lite av det
- Den trenger å bli oppdatert
- Ellers uroer det hele hjernen
- Fortelle, skrive, tegne, drama hjelper
- Må innom, fortelle det verste
- Finnes også andre metoder
- Forskning pågår!

AVISENES FORSIDER

- Alle aviser har en barneside
- Det er forsiden
- Den ser alle barn
- Kan ikke beskytte seg
- Alle leser om mamma, pappa, drepte
- Hvem blir mest uroet av slike forsider?

ARBEIDET MED BEGREPER

- TANKESYKDOMMER – TANKEFEIL
- RYDDEMASKINEN
- GASS OG BREMS – KONTROLL
- PUSLESPILLET – KAOS
- BRUKSANVISNINGEN

SPORSKIFTE

- VERDENS FREMSTE AGGRESJONSFORSKER, LEONARD BERKOWITZ, HAR SAMMENFATTET 40 ÅRS FORSKNING I ÉN ENESTE SETNING, OG DEN SKAL TJENE SOM MINNVERS FOR DET SOM NÅ KOMMER:
ADFERDSPROBLEMER I KJØLVANNET AV VOLDSSOMME OG TRAUMATISKE HENDELSER - ER DU KLAR?

MINNEVERS

“WE ARE BAD WHEN WE FEEL BAD”

Leonard Berkowitz

LEONARD BERKOWITZ: NEO-ASSOSIASJONISTENE

- VONDE OG TRAUMATISKE MINNER ER LAGRET I HUKOMMELSEN
- DE ER ASSOSIERT MED HVERANDRE
- DE LEVER I ET NETTVERK
- DE HAR ET FELLESELEMENT
- AV UBEHAGELIGE FØLELSER
- NYE PÅKJENNINGER ASSOSIERES
- NEGATIVE FØLELSER AKTIVERES
- FARE FOR AGGRESJON OG VOLD

DET STORE BILDET – FN-RAPPORTEN

- INITIATIV FRA KOFI ANNAN 2006
- STUDIER I ALLE MEDLEMSLAND
- NORGE STERKT ENGASJERT
- VIOLENCE AGAINST CHILDREN
- SKOLEN OG VOLD I HJEMMET
- VOLD MOT BARN I SKOLEN
- INGEN EKSEMPLER PÅ SKOLEPROGRAM
- HVA FORESLÅR DE?
- SKOLEN MÅ OPPDAGE!
- UNDERVISNING I SKOLEN
- OPPFØLGING FRA SKOLENS SIDE
- SPESIELT FØLGE MED AT DE FÅR FAGLIG HJELP

SKADER PÅ BARNA

- DE STORE METASTUDIENE:
- INTERNALISERING:
ANGST OG DEPRESJON
- EKSTERNALISERING:
AGGRESJON – ASOSIALITET
- POST TRAUMATISK STRESS FORSTYRRELSER
– PTSD
- SKOLEPROBLEMER UTTALT
SPESIELT DROP-OUT

DET GIKK IKKE SÅ BRA PÅ SKOLEN

- NYTT FRA DR. OATES I AUSTRALIA
- HAN FIKK LANDETS HØYESTE UTMERKELSE
- HAN FIKK THE WILLIAM HOWARD MEDAL
- FORETOK DEN FØRSTE LANGTIDSUNDERSØKELSEN
ETTER BARNEMISHANDLING
- EN AV DE FØRSTE LANGTIDSUNDERSØKELSENE PÅ
ETTERVIRKNINGENE AV SEKSUELLE OVERGREP
- DET GIKK IKKE BRA PÅ SKOLEN
- HAN HADDE IKKE NOEN FORKLARING
- HVA ER FORKLARINGEN TIL DR. OATES NÅR HAN
HOLDER SIN TAKKETALE FOR MEDALJEN?

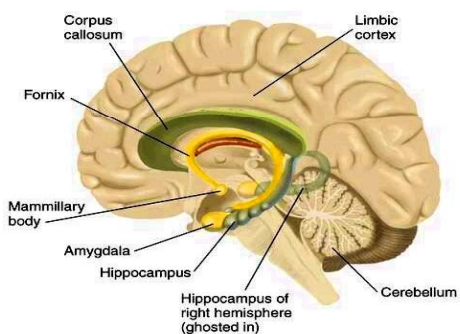
STRESS OG HPA-SYSTEMET

- KORTISOL – NØDVENDIG
 - FOR MYE ER FARLIG
 - NEVROTOKSISK
 - BRYTER NED FETT OG PROTEINER
 - ØKER GLUKOSEKONSENTRASJONEN I BLODET
 - STRESS ØKER GLUKOKORTIKOIDE-NIVÅET
 - NEGATIVE EFFEKTER PÅ UTVIKLINGEN BL.A. AV:
 - HIPPOCAMPUS OG CORPUS CALLOSUM
 - TRYGG TILKNYTNING DEMPET STRESSREAKSJONENE
 - OMSORGSSVIKT = DYSREGULERT STRESSRESPONS
- HPA systemet står for Hypothalamic-Pituitary-Adrenal utskilling av kortisol. HPA er sensitiv for stress, angst og depresjon hos mor.

KRONISK AKTIVERING AV HPA

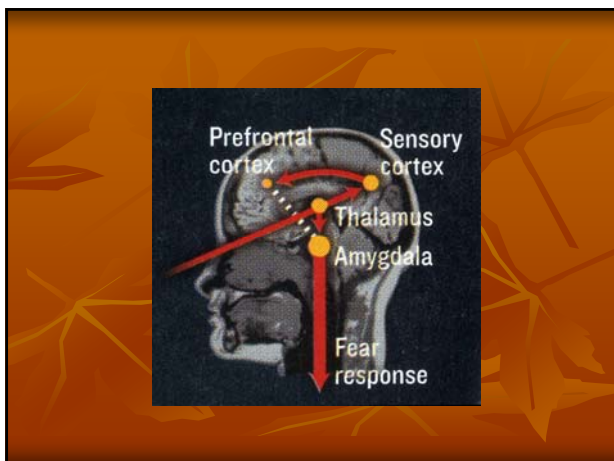
- KAN FØRE TIL:
- DÅRLIG FUNGERENDE IMMUNSYSTEM
- CELLEDØD I HJERNEN – NEVROTOKSISK
- FORSINKET VEKST OG UTVIKLING
- PERMANENTE SKADER
- MOBBEOPFRE HAR HØYAKTIVERT HPA

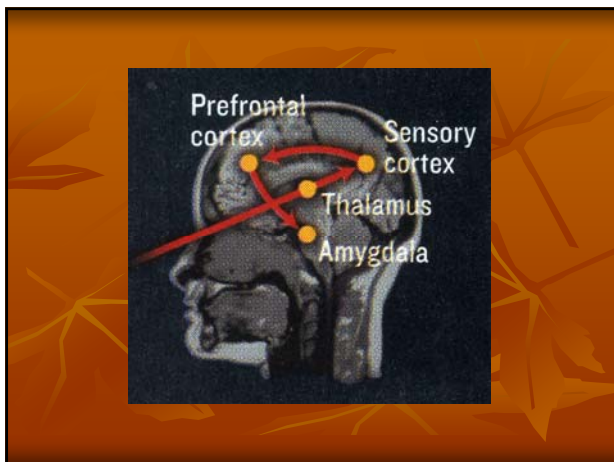
HAR HJERNEN NOE DEN SKULLE HA SAGT?

AMYGDALAS FUNKSJONER

- Utløser lynraske reaksjoner ved fare
- Lærer å bli oppmerksom på fare
- Analyserer sanseinntrykk raskt
- Reagerer på redde ansiktsuttrykk
- Svært sensitiv for sinneuttrykk
- *Læring av betinget fryktreaksjon*
- Frykten kan avbetinges - verbalisere

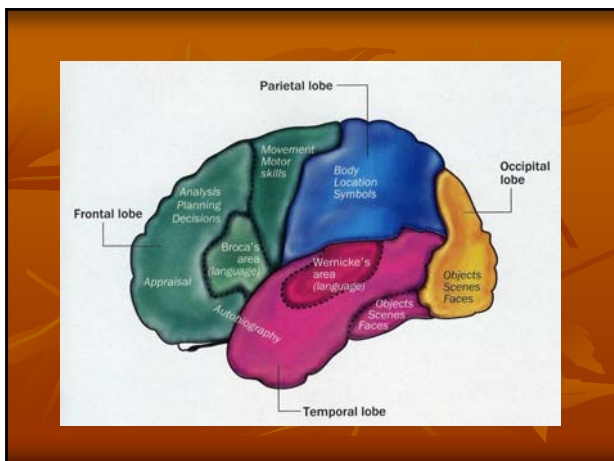

HUSK HIPPOCAMPUS

- Vår kartleser og kontekstskaper
- Sentral for læring og hukommelse
- Oppbevarer og leverer erindringer
- Henter fram det vi trenger å huske
- Utvikler seg langsomt i oppveksten
- Vi husker bare 4. eller 5. julaften

- Skader på hippocampus:
nedsatt læringsevne og hukommelse
fordi mye av læringen er kontekstavhengig.

BARN SOM LEVER UNDER HARDE VILKÅR (1)

- ØKONOMISKE KRISER I FAMILIEN
- BRANN, TAP AV HUS OG JOBB
- MATERIELL OG PSYLOGISK FATTIGDOM
- BARN PÅ SYKEHUS
- LANGVARIG SYKE BARN – BARNEHAGE-SKOLE
- BARN SOM KOMMER FRA KRIG OG FLUKT
- BARN OG TURBULENTE SKILSMISSER
- BARN SOM RAMMES AV ULYKKER I FAMILIEN
- BARN SOM PÅRØRENDE ETTER BRÅ DØD

BARN SOM LEVER UNDER HARDE VILKÅR (2)

- SELVMORD I FAMILIEN – NETTVERKET
- ALVORLIG SYKE FORELDRE – SYKE SØSKEN
- BARN MED PSYKISK SYKE FORELDRE
- BARN SOM BLIR ALVORLIG MOBBET
- BARN MED KRIMINELLE FAMILIEMEDLEMMER
- BARN SOM LEVER MED VOLD I FAMILIEN
- BARN SOM LEVER MED ALKOHOL - STOFFMISBRUK
- BARN SOM ER OFFER FOR SEKSUELLE OVERGREP
- BARN AV NEGATIVT MEDIA-EKSPONERTE FORELDRE

BARNEKONVENSJONEN
artikkel 39

- ”Partene (statene) skal treffe all egnede tiltak for å fremme fysisk og psykisk rehabilitering og sosial reintegrering av et barn som har vært utsatt for:
Enhver form for vanskjøtsel, utnyttning eller misbruk; tortur eller enhver form for grusom eller nedverdiggende behandling eller straff; eller væpnede konflikter. Slik rehabilitering skal finne sted i et miljø som fremmer barnets helse, selvrespekt og verdighet.
